

Tájékoztató a brit egészségbiztosításról és bevándorlási rendszerről egyetemistáknak

Disclaimer

A dokumentum szerzői nem jogászok, az elérhető információkat legjobb tudásunk szerint próbáltuk értelmezni, de ez az értelmezés nem feltétlenül helyes. Több esetben jogszabályok helyett csak kormánybejelentésekre támaszkodhattunk, amelyek idővel változhatnak. A szerzők az itt leírtak alapján meghozott döntésekért semmilyen felelősséget nem vállalnak.

Egészségügyi ellátás a UK-ban, az NHS

Az Egyesült Királyság állami egészségügyi ellátását a National Health Service (NHS) biztosítja. Ellátásra minden, a UK-ban normally resident (évente legalább 6 hónapot ott töltő) ember jogosult, így az ott tanuló diákok is. Amíg a UK az Európai Unió tagja (és jó eséllyel utána is), ez az ellátás az EU-ban való "külföldi" tartózkodásra is kiterjed, azaz brit Európai Egészségbiztosítási Kártyára (EEK = European Health Insurance Card, EHIC) is jogosult vagy.

Társadalombiztosítás Magyarországon

Születésed óta különböző jogcímeneken biztosított voltál Magyarországon, ez azonban a középiskola végével (utána decemberben) véget ér, ha nem kezdesz Magyarországon bejelentetten dolgozni vagy magyar egyetemre járni. Ha szeretnéd fenntartani a magyarországi biztosított jogviszonyodat (ennek előnyeiről később), havi 7110 forint egészségügyi szolgáltatási járulékot kell fizetni. Ez alól úgy mentesülhetsz, ha kijelentkezel a magyar TB-ből: ezt a UK-ban mint uniós tagországban meglévő ellátásra hivatkozással teheted meg, egy, a NEAK (leánykori nevén OEP) honlapján letölthető űrlappal kell bemenni a területileg illetékes NEAK-irodába vagy kormányablakhoz. Ha egyszer kijelentkeztél, de újra szükséged lenne magyar biztosításra, egy másik űrlapon ugyanígy vissza lehet jelentkezni (persze, ha nem kezdesz Magyarországon dolgozni, a havi díjat fizetni kell).

Egészségbiztosítás a UK-ban, lawful residence, letelepedés

Az NHS a magyar társadalombiztosítással ellentétben nem biztosításalapú: mindenki jogosult (majdnem) ingyenes ellátásra, akkor is, ha semmilyen jogcímen nem biztosított. A UK-ban dolgozóknak természetesen járulékot kell fizetniük, a munkaviszonyban nem állók viszont nem fizetnek (önkéntesen sem) a magyarhoz hasonló havi járulékot.

Az egészségbiztosításra vonatkozó EU-s szabályok kimondják, hogy egy másik tagállamba költöző EU-s állampolgár akkor tartózkodik ott jogszerűen (lawfully resident), ha teljeskörű betegbiztosítással (comprehensive sickness insurance, CSI) rendelkezik. Mivel az NHS nem biztosításalapú, az, hogy ellátanak, nem jelenti azt, hogy ilyen biztosítással rendelkezel! A brit belügyminisztérium (Home Office) a UK-ban dolgozó, járulékokat fizető EU-s állampolgárokat tekinti az NHS által biztosítottnak, a diákoknak és egyéb, gazdaságilag inaktív személyeknek az NHS-től független betegbiztosítással kell rendelkezniük a lawfully resident státuszhoz. Ilyen biztosítást brit magánbiztosítóknál is lehet vásárolni, azonban olcsóbb a magyar TB-nél fenntartani a biztosítási jogviszonyt, ugyanis a Magyarországon kiadott EEK (vagy bármilyen EU-s papír, amivel igazolni tudod, hogy biztosított vagy) is CSI-nak minősül.

Amíg a UK az Európai Unió tagja, a lawful resident státusznak kevés gyakorlati jelentősége van: az uniós szabad mozgási jog miatt egy nem jogszerűen betelepült EU-s állampolgár is szabadon járhat ki-

be az országból. Az egyetlen eset, amikor ez fontossá válik, az állandó letelepedési engedély és az állampolgárság megszerzése: ehhez 5 illetve 6 év lawful residence-re van szükség, így a diákként kinn töltött évek ebbe csak külön egészségbiztosítással számítanak be.

Brexit

A UK azonban nem marad az Európai Unió tagja, a Brexit várhatóan azelőtt (2019. március 29-én) megtörténik, hogy a most egyetemre jövők végeznének. A brit kormány jelenleg elkötelezett amellett, hogy a jelenleg egyetemen tanulók elvégezhessék a kurzusaikat a Brexit egyéb viharaitól függetlenül.

A kilépés után egy várhatóan 2 éves grace period következik, amely alatt a már a UK-ban tartózkodó EU-s állampolgárok egy még kialakítás alatt álló rendszerben ideiglenes vagy állandó letelepedési engedélyt kell szerezzenek, hogy utána is maradhassanak. Ezt az engedélyt a Brexit után várhatóan az előtt be kell szerezni, hogy először elhagynád az országot! A részletek még homályosak (és a kormány jelenlegi tájékoztatása több helyen is ellentmondásos): nem biztos, de könnyen elképzelhető, hogy az új rendszer szerinti maradáshoz feltétele lesz a korábbi lawful resident státusz, amelyhez kell legalább 3 hónap CSI (ennél rövidebb időre az uniós jog szerint nem resident vagy egy országban, hanem utazó).

Mit tanácsolunk

Jelenleg a UK az Európai Unió tagja, így a lawful resident státusztól függetlenül szabadon beutazhatsz az egyetemre. Annak ajánljuk, hogy Magyarországon mostantól fizessen TB-t, aki

- szeretne hosszabb távon a UK-ban maradni és állandó letelepedési engedélyt/állampolgárságot szerezni;
- biztosra szeretne menni, hogy a grace periodon túlnyúló kurzusát (ez jelenleg a 4-5 éves kurzusokat jelenti) befejezheti (bár erre valószínűleg amúgyis lehetőség lesz).

Hosszabb távra egyelőre nem tudunk tanácsot adni, a Brexit utáni átmeneti bevándorlási rendszer még csak körvonalazódik. A kilépés dátumához közeledve világosabb lesz a helyzet, és az, hogy szükség van-e az átmeneti letelepedési engedélyhez korábbi lawful residence-re: ha igen, a kilépés előtt 3 hónap CSI-ra van szükség!

Stay tuned

A Brexit feltételei és az az után jövő bevándorlási rendszer most alakul ki, ezért sok mindenről senki nem tud felvilágosítást adni. A közeljövőben sok információ fog megjelenni ezekről a kérdésekről, kövessétek a kormány tájékoztatását! (Célszerű a gov.uk-n, kormányügynökségek vagy egyetemek oldalain tájékozódni, random internetes oldalakon sok fél- vagy téves információ található.)

Szabó Attila és Juhász Péter

Further reading

A lawful residence-ről és a letelepedés jelenlegi szabályairól

<https://www.freemovement.org.uk/comprehensive-sickness-insurance-what-is-it-and-who-needs-it/>

A brit kormány EU-s állampolgárokra vonatkozó álláspontja

Röviden: <https://www.gov.uk/guidance/status-of-eu-nationals-in-the-uk-what-you-need-to-know>

Részletesen (általános szabályok §17-26, diákok §50-54):

<https://www.gov.uk/government/publications/safeguarding-the-position-of-eu-citizens-in-the-uk->

[and-uk-nationals-in-the-eu/the-united-kingdoms-exit-from-the-european-union-safeguarding-the-position-of-eu-citizens-living-in-the-uk-and-uk-nationals-living-in-the-eu](#)

Úrlap a magyar TB-ből való ki- és bejelentkezéshez:

<http://www.neak.gov.hu/data/cms1011990/NEU.70.K.pdf>

A CSI szükségességét megerősítő bírósági ítélet (csak jogászoknak):

<http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2014/988.html>